

Το χωνευτήρι της αγγλικής γλώσσας

Ο Λέφτυ και η Δεισδαιμόνα εδώ και λίγο καιρό έχουν μεταναστεύσει στο Ντιτρόιτ. Διωγμένοι από την μικρασιατική καταστροφή αναζητούν μια καλύτερη τύχη. Ο Λέφτυ εργάζεται στην εταιρεία Φόρντ. Μαθαίνει Αγγλικά, γιατί έτσι επιβάλει ο κανονισμός. Πρέπει να γίνει ένας υποδειγματικός Αμερικανός εργάτης. Η εταιρεία οργανώνει μια θεατρική παράσταση με αφορμή το τέλος των μαθημάτων της Αγγλικής.

K [...] και να 'μαστε στην Αποθήκη Ελαφρού Οπλισμού της Φρουράς του Ντιτρόιτ, αργότερα εκείνο το βράδυ, στις επτά. Ένα συναγμένο ακροατήριο δυο χιλιάδων ατόμων κάθεται στις θέσεις, καθώς τα φώτα της πλατείας χαμηλώνουν. Επιφανείς επιχειρηματίες χαιρετούνται ανταλλάσσοντας χειραψίες. Ο Τζίμι Ζίσμο, μ' ένα καινούργιο κρεμ κουστούμι και κίτρινη γραβάτα, κάθεται σταυροπόδι, κουνώντας ένα δίχρωμο αμπιγιέ παπούτσι. Η Λίνα και η Δεισδαιμόνα κρατιούνται από το χέρι, κοινωνοί μιας μυστηριώδους ένωσης.

Η αυλαία ανοίγει μέσα σε λαχανιασμένες ανάσες και σκόρπια χειροκροτήματα. Ένα ζωγραφισμένο κινητό σκηνικό παρουσιάζει ένα ατμόπλοιο, δυο θεόρατα φουγάρα κι ένα κομμάτι απ' το κατάστρωμα και την κουπαστή. Μια κινητή γέφυρα εκτείνεται προς το άλλο σημείο εστίασης της σκηνής: ένα γιγάντιο γκρίζο καζάνι διακοσμημένο ζωηρά με τις λέξεις ΧΩΝΕΥΤΗΡΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΦΟΡΝΤ. Μια ευρωπαϊκή λαϊκή μελωδία αρχίζει να παίζει. Ξάφνου μια μοναχική φιγούρα προβάλλει στην κινητή γέφυρα του πλοίου. Ντυμένος μ' ένα βαλκανικό κουστούμι με γιλέκο, φουσκωτές βράκες και ψηλά δερμάτινα στιβάλια*, ο μετανάστης κουβαλάει τα

* στιβάλια: μπότες

υπάρχοντά του σ' έναν μπόγο κρεμασμένο από ένα ραβδί.
Κοιτάζει γύρω του με φόβο και αγωνία για το μέλλον
κι ύστερα κατεβαίνει μέσα στο χωνευτήρι.

«Τι προπαγάνδα», μурμουρίζει ο Ζίσμο από τη θέση του.

Η Λίνα του κάνει νόημα να σωπάσει.

Τώρα κατεβαίνει η ΣΥΡΙΑ στο χωνευτήρι. Ύστερα η ΙΤΑΛΙΑ, η ΠΟΛΩΝΙΑ, η ΝΟΡΒΗΓΙΑ, η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ. Και τέλος η ΕΛΛΑΔΑ.

«Κοίτα, ο Λέφτυ είναι!».

Φορώντας την κεντημένη στολή των παλικαριών, με το πουκάμισο με τα φουσκωτά μανίκια και την πλισέ φουστανέλα, ο Λέφτυ δρασκελίζει την κινητή γέφυρα. Κοντοστέκεται για μια στιγμή να κοιτάξει το ακροατήριο, αλλά τα έντονα φώτα τον τυφλώνουν. Δεν μπορεί να δει την γιαγιά μου, που κοιτάζει πίσω, έτοιμη να σκάσει από το μυστικό της. Η ΓΕΡΜΑΝΙΑ τον χτυπάει στον ώμο. «Macht schnell. Με συγχωρείς. Προχώρα γρήγορα».

Στην πρώτη σειρά, ο Χένρι Φορντ γνέφει επιδοκιμαστικά, απολαμβάνοντας την παράσταση. Η κυρία Φορντ προσπαθεί να του ψιθυρίσει κάτι στο αυτί, εκείνος όμως την εμποδίζει μ' ένα νεύμα. Τα μπλε γλαρά μάτια του μετακινούνται απότομα από πρόσωπο σε πρόσωπο, καθώς οι Άγγλοι δάσκαλοι εμφανίζονται αμέσως μετά πάνω στη σκηνή. Κουβαλούν μακριές κουτάλες, που τις χώνουν μέσα στο χωνευτήρι. Τα φώτα γίνονται κόκκινα και τρεμοσβήνουν, καθώς οι δάσκαλοι ανακατεύουν. Ατμός ανεβαίνει πάνω από τη σκηνή.

Μέσα στο καμίνι, άντρες είναι στοιβαγμένοι και πετούν από πάνω τους τις στολές των μεταναστών, για να φορέσουν κοστούμια. Μέλη μπλέκονται με άλλα μέλη, πόδια πατούν πάνω σε πόδια. Ο Λέφτυ λέει, «Συγγνώμη, με συγχωρείτε», νιώθοντας ολότελα Αμερικανός, καθώς φοράει το μπλε μάλλινο παντελόνι του και το σακάκι. Μέσα στο στόμα του: τριάντα δυο δόντια βουρτσισμένα κατά τον αμερικάνικο τρόπο. Οι μασχάλες του: ψεκασμένες αφειδώς με αμερικάνικο αποσμητικό. Και τώρα οι κουτάλες κατεβαίνουν από ψηλά, οι άντρες αναδεύονται γύρω-γύρω...

...ενώ δυο άντρες, ένας κοντός κι ένας ψηλός, στέκονται στα παρασκήνια, κρατώντας ένα κομμάτι χαρτί...

... κι έξω στο ακροατήριο η Δεισδαιμόνα έχει ένα εμβρόντητο ύφος στο πρόσωπό της...

... και το χωνευτήρι βράζει και κοχλάζει. Τα κόκκινα φώτα δυναμώνουν. Η ορχήστρα βάζει μπρος με το «Yankee Doodle». Ο ένας μετά τον άλλον, οι απόφοιτοι της Σχολής Αγγλικών Φορντ σκάνε μύτη απ' το καζάνι. Με τα μπλε και γκριζα κοστούμια τους, σκαρφαλώνουν και βγαίνουν

έξω, ανεμίζοντας αμερικάνικες σημαίες, μέσα σε βροντερά χειροκροτήματα.

Η αυλαία δεν είχε καλά-καλά πέσει, όταν οι άντρες από το Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών πλησίασαν.

«Περνάω το τελικό διαγώνισμα», τους είπε ο Λέφτυ. «Ενενήντα τρία τοις εκατό! Και σήμερα ανοίγω λογαριασμό στο ταμειευτήριο».

«Αυτό ακούγεται θαυμάσιο», είπε ο ψηλός.

«Αλλά δυστυχώς, είναι πολύ αργά», είπε ο κοντός. Πήρε ένα κομμάτι χαρτί από την τσέπη του, ένα χρώμα πασίγνωστο στο Ντιτρόιτ: ροζ.

«Κάναμε έλεγχο στο σπιτονοικοκύρη σας. Τον Τζίμι Ζίσμο με τ' όνομα. Έχει ποινικό μητρώο».

«Δεν έχω ιδέα», είπε ο Λέφτυ. «Είμαι βέβαιος πως πρόκειται για λάθος. Είναι καλός άνθρωπος. Δουλεύει σκληρά».

«Λυπάμαι, κύριε Στεφανίδη. Αλλά, όπως καταλαβαίνετε, ο κύριος Φορντ δεν μπορεί να έχει εργάτες που διατηρούν τέτοιες διασυνδέσεις. Δεν υπάρχει λόγος να έρθετε στο εργοστάσιο τη Δευτέρα».

Καθώς ο Λέφτυ αγωνιζόταν να χωνέψει την είδηση, ο κοντός έσκυψε μπροστά. «Ελπίζω να πάρετε ένα μάθημα απ' αυτό. Αν μπλέκετε με λάθος κόσμο, ίσως βρεθείτε και στον πάτο. Φαίνεστε καλός άνθρωπος, κύριε Στεφανίδη. Στ' αλήθεια. Σας ευχόμαστε ό,τι καλύτερο για το μέλλον».

[...]

**Τζέφρυ Ευγενίδης
(Η.Π.Α.)**